

Šviesuolė Merė

DZENO MEISTRAS SEUNG SANAS

Dzeno meistro Dok Sano ir dzeno meistro Gudžio istorijos išties labai pamokomos. (žr. *Zen kompasas*, p.237-255) Jos mums parodo, koks yra dzeno pratybų ir dzeno mokymo tikslas. Abu vienuoliai buvo visuotinai pripažinti sūtrų meistrai. Abu puikiai žinojo visas Budos kalbas. Abu išmanė visas budistines tradicijas, sudėtingiausias filosofijas ir visų žymiųjų mokytojų tiesas. Bet kai jų pasiteiravo apie tikrąją jų pačių kalbą, nesugebėjo išstarti nė žodžio. Juodu niekam nemokėjo parodyti savo tikrosios prigimties. Supratimas savaime nėra nei geras, nei blogas dalykas. Bet kas esi *tu*? Štai kas yra nepaprastai svarbu. Tai glūdi anapus supratimo. To neįmanoma perskaityti jokioje knygoje. Net pats Buda jums šito negali perteikti. Taip yra todėl, kad mūsų tikroji prigimtis yra *dar neprasidėjusio* mąstymo būsenos. Bet jei lavinsitės dzeno meditavimo pratybose, jums paaiškės ir atsiskleis, jog ji švyti visur. Ji gali *viską*.

Floridoje rengiamos tokios šunų lenktynės. Jos sutraukia daugybę lažybų mėgėjų. Šie susirenka šunų lenktynių treke ir stato už kurtus, o jei jų pasirinkti šunys nugali, laimi nemažą krūvelę pinigų. Labai paprastas dalykas. Visi suprantate, kaip vyksta tos kurtų lenktynės, ar ne? Šunys išleikia, paleisti pro starto vartus, ir skuodžia ratu. O tuo metu priešais juos, treko viduriu, elektriniu įrenginiu yra tempiamas triušis. Iš tiesų jis netikras. Tai tik įtaisas, aptrauktas tikro triušio kailėliu. Šunų uoslė itin jautri, tad jie skuodžia masinami mielo kvapo. Taigi tas triušio kailiukas juos verčia bėgti paskui save treko žiedu. Šunims atrodo, kad jie tuoj tuoj sugriebs „triušį“, jei tik bėgs šiek tiek greičiau. O tuo metu kažkoks operatorius stebi bėgančius šunis ir valdo „triušio“ greitį. Jei tą dieną šunys bėga labai greitai, jis padidina įrenginio greitį, jei lėčiau – sumažina. Bet operatorius visada „triušį“ nuo šunų laiko tokiu atstumu, kad jiems atrodytų, jog jį tuoj tuoj pastvers. Kiekvieną mielą dieną tie šunys vis bėga, bėga ir bėga treko žiedu. Ratas po rato, ratas po rato jie vis vejasi tą „triušį“

Bet vieną dieną Floridos treke nutiko labai įdomus dalykas. Tarp lenktyninių šunų buvo tokia labai greita kurtė, vardu Šviesuolė Merė. Ši kalė paprastai laimėdavo kone visas lenktynes. Bet Šviesuolės Merės būta ir neįtikėtinai sumanios. Tą popietę ji, kaip įprasta, kartu su kitais šunimis pro starto vartelius šovė į treką. „Triušis“ buvo tempiamas treko viduriu, o šunys lekuodami bėgo jam iš paskos. Pirmyn, pirmyn, pirmyn, pirmyn – ratu, ratu, ratu, ratu. Kaip ir kasdien, o kartais kelis kartus per dieną, šunys darė vis tą patį, tą patį ir tą patį. Taigi ir ši sykį viskas vyko lygiai taip pat – šunų lėkimas paskui elektrinį triušį.

Tačiau lenktynėms įpusėjus, Šviesuolė Merė netikėtai sustojo. Minia žmonių, sėdinčių tribūnose, pašoko iš savo vietų ir stebeilijosi į ją reguliuodami savo žiūronus. „Kas nutiko? – vilnijo klausimas tarp žiūrovų. – Kas dabar pasidarė

tai kvaišai kalei?“ Daugelis žmonių buvo pastatę už jos pergale nemenus pinigus, tad baisiai širdo. „Bėk! Bėk, tu kvaila kale! Kas gi tau nutiko?“

Bet Šviesuolė Merė jau kelias sekundes stovėjo nejudėdama. Ji dėbtelėjo į žiūrovus centrinėje tribūnoje ir nužvelgė kitų šunų, skuodžiančių ratu, uodegas. Tada žvilgsniu palydėjo „triušį“, tempiamą tarp dviejų užtvarų ir dingstantį už treko posūkio. Iki šio akibroko lenktynėse viskas klostėsi sklandžiai ir net nelabai triukšmingai. Nelauktai Šviesuolė Merė liuoktelėjo per vidinį užtvarą, nutiestą visu treko pakraščiu. Skubiais judesiais ji tiesiai kirto didžiulį centrinį lauką, o tada, peršokusi aptvarą kitoje pusėje ir suspėjusi pačiu laiku, sugriebė „triušį“! *Capt!* Cha cha cha cha!

Štai toks yra dzeno protas. Kiekvienas gyvenime kažko nori. Bet visi tik vykdo savųjų karmų „programas“. Jie įsikimba savo idėjų bei nuomonių manydami, jog tai ir yra jų tikrasis gyvenimas. Šviesuolė Merė pasielgė kaip labai nuovokus dzeno mokinys. Ją daugybę metų uoliai dresavo vien tik vaikyti netikrą triušį. Kiekvieną dieną ji buvo raginama bėgti treko ratu – ratu, ratu, ratu. Tačiau vieną kartą ji visgi sustojo ir akylai išžiūrėjo. Visai kaip dzeno pratybose: sustok ir gerai išžiūrėk, kas vyksta gyvenime. Taigi Šviesuolė Merė kai ką labai aiškiai suvokė, o tada ėmė ir padarė būtent taip, kaip reikėjo. Jai nerūpėjo, kas yra viduje ir išorėje. Vidus ir išorė – *bum!* – tapo viena visuma. Toks ir yra dzeno protas. Labai paprastas, ar ne?

(Ištrauka iš „Zen kompasas“, p. 255-257)

– vertė J.V.

Copyright © 2009 Kvan Um dzeno mokykla